

Elektronické vzdelávanie na Ekonomickej univerzite v Bratislave - vyhodnotenie prieskumu názorov študentov

Anna Ondrejková

Abstrakt

Nové formy a metódy vzdelávania a využívanie informačných a komunikačných technológií (IKT) v oblasti vzdelávania majú veľký potenciál a môžu sa stať dominantným trendom vo vzdelávaní. V súčasnosti už prenikajú do všetkých stupňov vzdelávania počnúc predprimárnym vzdelávaním, vzdelávaním na základných a stredných školách, na vysokých školách a univerzitách a či v ďalšom vzdelávaní dospelých a tiež seniorov. Neodmysliteľným predpokladom uplatnenia sa IKT vo vzdelávaní je úroveň znalostí a zručností v ovládaní týchto moderných technológií, teda digitálne zručnosti a digitálna gramotnosť a prispôsobovanie sa ich dynamickému vývoju a prieniku do každodenného života. Na širšiu implementáciu nových foriem a metód vzdelávania a najmä elektronického vzdelávania je zameraný projekt podporený Kultúrnou a edukačnou grantovou agentúrou (KEGA), spadajúcou pod Ministerstvo školstva, vedy, výskumu a športu Slovenskej republiky, s názvom „Vytvorenie celouniverzitného e-vzdelávacieho portálu na SPU v Nitre“, ktorý je evidovaný pod číslom projektu 005SPU-4/2014. Tento projekt je riešený v období rokov 2014 – 2016. Slovenská poľnohospodárska univerzita v Nitre v rámci tohto projektu zapojila do spolupráce riešiteľov zo spolupracujúcich pracovísk, a to zo Žilinskej univerzity v Žiline a z Ekonomickej univerzity v Bratislave. Jednou z aktivít uvedeného projektu bola aj realizácia prieskumu názorov na elektronické vzdelávanie u študentov a zamestnancov na spolupracujúcich univerzitách. Cieľom tohto príspevku je vyhodnotenie prieskumu názorov študentov na elektronické vzdelávanie na Ekonomickej univerzite v Bratislave, ktorý prebiehal v letnom semestri v akademickom roku 2015/2016.

Kľúčové slová: Elektronické vzdelávanie. Elektronické formuláre. Dotazníkový prieskum. Google aplikácie. Grafická vizualizácia výsledkov. Informačné a komunikačné technológie (IKT). Štatistické spracovanie údajov.

1. Úvod

Nové formy vzdelávania majú veľký potenciál a môžu sa stať dominantným trendom vo vzdelávaní, môžu a už dnes prenikajú do všetkých stupňov vzdelávania počnúc predprimárnym vzdelávaním, vzdelávaním na základných a stredných školách, na vysokých školách a univerzitách a či v ďalšom vzdelávaní dospelých a tiež seniorov. Nemožno však iba preceňovať význam technológií vo vzdelávaní, ale treba prioritne klásť dôraz na kvalitu a flexibilitu vzdelávania a zabezpečenia požiadaviek spoločnosti a pracovného trhu na charakter vzdelávania (Lipovská, Hvorecký & Šimúth, 2014, s. 18).

Obrovské množstvo rýchlo prichádzajúcich objavov, vynálezov a technológií spôsobuje rýchle zastarávanie poznatkov. Žiadna škola nedokáže absolventom zaručiť, že získané vedomosti im budú postačovať po celý život. Vysoké školy sa v budúcnosti uplatnia iba vtedy, keď nájdu primerané formy celoživotného vzdelávania a obohatia nimi svoje portfólio študijných programov (Lipovská, A., Hvorecký, J. & Šimúth, J., 2014, s. 20).

Vhodnú platformu prenosu poznatkov k študentom, najmä externým študentom pri celoživotnom vzdelávaní, predstavuje **elektronické online vzdelávanie**. Informačné a komunikačné technológie (IKT) nielen zjednodušujú a urýchľujú komunikáciu, ale dnes sú u nás bežne dostupné. Študenti teda nemusia cestovať za vzdelaním – vzdelanie môže “cestovať” za nimi (Lipovská, A., Hvorecký, J. & Šimúth, J., 2014, s. 23).

Neodmysliteľným predpokladom uplatnenia sa IKT vo vzdelávaní je úroveň znalostí a zručností v ovládaní týchto moderných technológií, teda digitálne zručnosti a digitálna gramotnosť a prispôbovanie sa ich dynamickému vývoju a prieniku do každodenného života.

1.1 Vytvorenie celouniverzitného e-vzdelávacieho portálu na SPU v Nitre

Na podporu nových technológií, metód a foriem vo výučbe sa zameriava Kultúrna a edukačná grantová agentúra (KEGA) Ministerstva školstva, vedy, výskumu a športu Slovenskej republiky. KEGA je vnútorným grantovým systémom zameraným na finančnú podporu projektov aplikovaného výskumu v oblasti školstva, pedagogiky a tvorivého a interpretačného umenia, iniciovaných riešiteľmi z verejných vysokých škôl alebo Ministerstva školstva, vedy, výskumu a športu Slovenskej republiky v stanovených tematických oblastiach z inštitucionálnych finančných prostriedkov verejných vysokých škôl (*Kultúrna a edukačná grantová agentúra*, 2016).

Na širšiu implementáciu nových foriem a metód vzdelávania a najmä elektronického vzdelávania je zameraný projekt podporený grantovou agentúrou KEGA s názvom „Vytvorenie celouniverzitného e-vzdelávacieho portálu na SPU v Nitre“, ktorý je evidovaný pod číslom projektu 005SPU-4/2014. Tento projekt je riešený v období rokov 2014 – 2016. Slovenská poľnohospodárska univerzita v Nitre v rámci tohto projektu zapojila do spolupráce riešiteľov zo spolupracujúcich pracovísk, a to zo Žilinskej univerzity v Žiline a z Ekonomickej univerzity v Bratislave. Jednou z aktivít uvedeného projektu bola aj realizácia prieskumu názorov na elektronické vzdelávanie u študentov a zamestnancov na spolupracujúcich univerzitách. Cieľom tohto príspevku je vyhodnotenie prieskumu názorov študentov na elektronické vzdelávanie na Ekonomickej univerzite v Bratislave, ktorý prebiehal v letnom semestri v akademickom roku 2015/2016.

1.2 Elektronické vzdelávanie – atribúty a možnosti využitia

Pri rozširovaní elektronického vzdelávania (e-learningu) je však potrebné vyvarovať sa extrémov, ako je nekritické presadzovanie IKT do vzdelávacieho procesu alebo nekritické odmietanie IKT v tomto procese. Podávanie poznatkov cez IKT má nezanedbateľný podiel na vzdelávaní, nakoľko výsledok môžu ovplyvniť kladným aj záporným smerom.

Pri elektronickom vzdelávaní a najmä online vzdelávaní sa možno stretnúť s novým pojmom e-didaktika. V problematike vzdelávania pod pojmom didaktika chápeme pedagogickú disciplínu, zaoberajúcu sa vyučovacím procesom, činnosťou učiteľa a študentov. **E-didaktika** je ovplyvnená ďalším moderným prúdom označovaným ako vzdelávanie orientované na študenta. Jeho nosnou myšlienkou je zapojiť študenta do svojho vlastného vzdelávania. Úlohou učiteľa je vytvoriť mu na to optimálne prostredie, podporovať jeho úsilie a vychádzať mu v ústrety v prípade ťažkostí. Cieľom nie je nihilizovať a odstrániť tradičné vzdelávacie

prístupy, ale upraviť ich tak, aby reflektovali špecifické potreby - nie triedy, ale konkrétnych študentov (Lipovská, A., Hvorecký, J. & Šimúth, J., 2014, s. 112 -113).

E-didaktika obohacuje mechanicky aplikovaný e-learning o didakticky motivované a odôvodnené prístupy, ktorých cieľom je posilniť väzby medzi učiteľom a študentom v internetovom prostredí. Úspešnosť online vzdelávania závisí nielen od pripravenosti vyučujúcich, od podpory inštitúcie pri príprave celkovej koncepcie nasadenia IKT vo vzdelávaní a od podielu manažmentu pri prekonávaní problémov, ktoré e-learning prináša, ale aj od toho do akej miery sa podarí preň získať študentov (Lipovská, A., Hvorecký, J. & Šimúth, J., 2014, s. 117).

Širokú oblasť možností pre získavanie vedomostí vo vyučovacom procese prostredníctvom moderných IKT označujeme ako **elektronické vzdelávanie – e-learning**. Oblasť elektronického vzdelávania je pomerne rozsiahla, pričom pokrýva tvorbu a distribúciu interaktívnych elektronických kurzov, riadenie výučby a s ňou súvisiacu spätnú väzbu pri využití moderných technológií. Spätnú väzbu medzi študujúcim a lektorom, riadenie vzdelávania, jeho usmerňovanie, diskusie, zdieľanie aplikácií a tiež vyhodnocovanie zabezpečujú **systémy pre riadenie vyučovania, tzv. Learning Management Systems (LMS)**.

U nás na Slovensku je na pôde univerzít, vysokých škôl a tiež stredných škôl najčastejšie používaný **LMS MOODLE** (Modular Object - Oriented Dynamic Learning Environment), a to aj z dôvodu, že to nie je finančne náročný komerčný softvér, ale že ide o produkt typu „Open Source“ (otvorený zdroj), teda o softvér šírený pod licenciou General Public Licence.

Vďaka e-learningu možno riešiť niektoré špecifické problémy, ktoré úzko súvisia so vzdelávaním dospelých. V dnešnej uponáhľanej dobe, plnej neustálych zmien, v živote každého z nás zohráva obrovskú úlohu čas. A práve množstvo problémov vo vzdelávaní dospelých s ním súvisí. Elektronické vzdelávanie sa tu môže uplatniť ako veľmi užitočný nástroj na zvyšovanie znalostí, schopností a kvalifikácie ako jednotlivcov, tak aj personálu spoločností či firiem. Hlavne v oblasti firemného vzdelávania je prínos elektronického vzdelávania evidentný.

Elektronické vzdelávanie nikdy úplne nenahradí klasické formy vzdelávania – predovšetkým v určitých špecifických oblastiach, kde je nevyhnutný osobný kontakt študenta a pedagóga. Ide však o progresívny doplnok možností vzdelávania, ktorý môže vzdelávanie zrýchliť, skvalitniť a urobiť atraktívnejším. Vo výučbe na vysokých školách aj u nás na Slovensku sa etablovala v priebehu posledného desaťročia najmä kombinovaná forma – prezenčná forma vzdelávania doplnená elektronickým vzdelávaním, označovaná ako zmiešané vzdelávanie (**tzv. blended learning**) alebo tiež hybridné vzdelávanie.

Online vzdelávanie sa uplatňuje predovšetkým vo vzdelávaní dospelých, v podnikovom a celoživotnom vzdelávaní. Ak sa pripraví v podobe menších modulov, dá sa prispôbovať meniacim sa požiadavkám študujúcich. Pri vzdelávaní dospelých je to obzvlášť dôležité, pretože majú rôzne pracovné skúsenosti a návyky, dokončili rôzne školy a v rôznom čase. Vtedy hovoríme o **adaptívnom online vzdelávaní**. Jeho hlavnou črtou je možnosť rýchlych a jednoduchých zmien obsahu a foriem prezentácie látky a ich flexibilná adaptácia na požiadavky študentov a nimi preferované spôsoby výučby (Lipovská, A., Hvorecký, J. & Šimúth, J., 2014).

2 Prieskum o elektronickom vzdelávaní na EU v Bratislave – forma, nástroje a metódy

Na Ekonomickej univerzite v Bratislave bolo zavedené elektronické vzdelávanie už v roku 2005. V súčasnosti sa na EU v Bratislave využíva najmä LMS MOODLE, vo verzii 2.6.4. Prístup k ponuke e-learningových kurzov je prostredníctvom portálu <http://moodle.euba.sk>. Medziiným aj prostredníctvom tohto portálu sme oslovili potenciálnych respondentov spomedzi študentov s cieľom ich zapojenia sa do realizovaného prieskumu o elektronickom vzdelávaní na EU v Bratislave, ktorý prebiehal v letnom semestri v akademickom roku 2015/2016. Oznam o priebehu prieskumu a spôsobu zapojenia sa bol pre študentov zverejnený aj na stránke Akademického informačného systému 2 (AIS2) a tiež sme šírili povedomie o danom prieskume aj pri osobnom kontakte s niektorými študijnými skupinami. Získali sme 132 odpovedí od našich študentov.

Prieskum bol realizovaný formou dotazníkov. Dotazníky patria medzi často používané metódy kvantitatívneho výskumu, a sú aj vhodným prostriedkom na zistenie potrieb, názorov a zvykov respondentov. Výsledky však nemusia byť absolútne spoľahlivé a nemenné. Je potrebné si uvedomiť, že dáta máme len od vzorky respondentov, ktorí boli ochotní reagovať na vyplnenie dotazníka (Smatana, 2013).

Pre prieskum o elektronickom vzdelávaní sme využili elektronický dotazník, vytvorený pomocou Google aplikácií, konkrétne pomocou Google form – Google formulárov. Dotazník (formulár) bol dostupný na internete prostredníctvom webového prehliadača. Dotazník bol anonymný a jednotlivé odpovede sa do prepojenej tabuľky zaznamenávali pomocou časovej pečiatky. Dotazníky pre študentov a zamestnancov obsahovali rovnaké otázky na spolupracujúcich univerzitách, boli však upravené pre Ekonomickú univerzitu napríklad podľa konkrétnych fakúlt. Dotazník pre študentov obsahoval 15 otázok.

2.1 Distribúcia dotazníkov zamestnancom

S prosbou o zapojenie sa do dotazníkového prieskumu sme sa na zamestnancov EU v Bratislave obracali prostredníctvom hromadného e-mailu. O súhlasné stanovisko k osloveniu zamestnancov EU v Bratislave hromadným e-mailom z dôvodu dotazníkového prieskumu o elektronickom vzdelávaní na Ekonomickej univerzite v Bratislave sme požiadali dekana Fakulty hospodárskej informatiky a napokon vedenie univerzity, a to rektora univerzity. Viacerí kolegovia boli oslovení v záujme zapojenia sa do dotazníkového prieskumu aj v osobnom kontakte.

Dotazníkový prieskum pre zamestnancov sme realizovali v letnom semestri akademického roku 2015/2016. Dotazník pre zamestnanca bol dostupný na uvedenom linku na internete prostredníctvom webového prehliadača. Dotazník bol anonymný a obsahoval 25 otázok.

Napriek snahe o popularizáciu dotazníkového prieskumu o elektronickom vzdelávaní pre zamestnancov na pôde Ekonomickej univerzity v Bratislave sme získali malý počet respondentov, boli zaznamenané odpovede iba od 39 zamestnancov. Aj z tohto malého počtu zamestnancov, respondentov nášho prieskumu, možno dedukovať, že uplatňovaniu elektronického vzdelávania treba venovať na Ekonomickej univerzite v Bratislave väčšiu pozornosť. Viacerí respondenti sa v otázkach s voľne formulovanými odpoveďami vyjadrili v tom zmysle, že náročná odborná práca tvorby elektronických kurzov a ich aktualizácie a tiež tútorovania nie je adekvátne zhodnotená ani v oblasti pedagogickej činnosti učiteľov a ani v oblasti publikačnej činnosti. Aj táto skutočnosť mohla spôsobiť situáciu, že počiatkové

nadšenie niektorých pedagógov pre zavádzanie elektronického vzdelávania postupne upadalo. Možno uvažovať o rôznych postupoch na pozitívnu zmenu do budúcnosti v tejto oblasti. Za úvahu stojí napríklad ocenenie a vyzdvihnutie aktívnych pedagógov v tejto oblasti, motivovanie širšieho okruhu pedagógov v rôznych predmetoch na tvorbu nových kurzov a taktiež po metodologickej i obsahovej stránke skvalitnenie a pravidelné aktualizovanie existujúcich kurzov. Vhodnou aktivitou by sa mohli stať aj odborné semináre na získanie a či doplnenie si skúseností z práce v LMS MOODLE a z e-didaktiky.

2.2 *Nástroje a metódy spracovania údajov prieskumu*

Spracovanie výskumných údajov predstavuje spolu s ich interpretáciou finálnu fázu výskumu. Všetky zhromaždené údaje získané pomocou jednej alebo viacerých výskumných metód, treba v tejto fáze treba spracovať a vyhodnotiť (Gavora a kol., 2010).

Pri vyhodnocovaní nášho prieskumu sme využívali predovšetkým **štatistické metódy a grafické metódy**. Získané údaje sme vyhodnotili numericky alebo aj percentuálne v tabuľkách. Pre vizualizáciu výsledkov sme využili tiež grafy. Pre spracovanie vybraných otázok sme využili tiež **kontingenčné tabuľky**, ktoré ponúka ako významný analytický nástroj programový produkt Excel 2013. Kontingenčné tabuľky možno vytvoriť z tabuliek s databázovou štruktúrou a patria k najužitočnejším nástrojom Excelu. Umožňujú prehľadné spracovanie veľkého množstva dát. Okrem bežných medzisúčtov (súčty, priemery) ponúkajú rad rôznych pohľadov na spracovávané údaje, vzájomné porovnanie údajov, priebežné súčty, filtrovanie a pod. Údaje z kontingenčných tabuliek možno graficky interpretovať v kontingenčných grafoch (Laurenčík, 2014).

Zdrojom dát pre kontingenčnú tabuľku je najčastejšie jedna rozsiahla súvislá tabuľka ale môžu to byť aj externé údaje. Zdrojové údaje pre spracovanie prieskumov boli importované do Excelu 2013 z tabuľky odpovedí, ktorá je previazaná s elektronickým formulárom dotazníka v aplikácii Google Form.

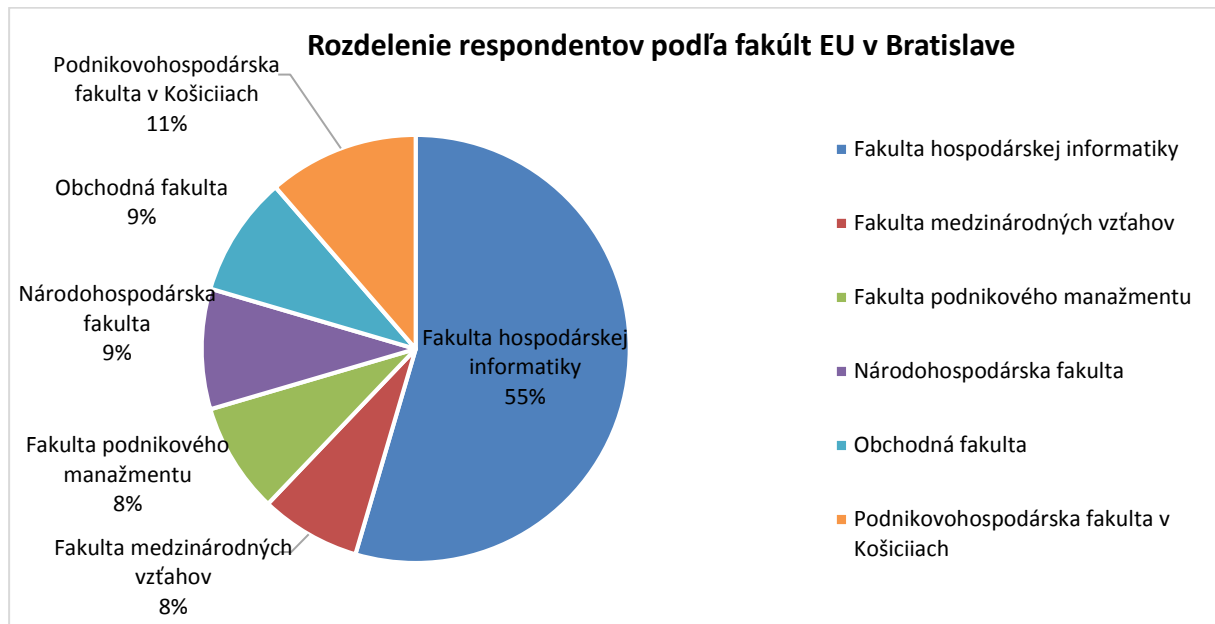
Na vizualizáciu a grafickú prezentáciu spracovaných údajov sme aplikovali ponuku grafov Excelu 2013. Výsledky prieskumu sme vizualizovali formou rôznych typov grafov ako napríklad **stĺpcovým grafom, koláčovým grafom, a či kontingenčným grafom**.

Využívali sme možnosti a prvky pre čo najväčšiu zrozumiteľnosť a čitateľnosť grafov, a to napríklad nadpisy grafov, popisy osí, legendu, menovky, hodnoty a tiež percentuálne vyjadrenia. Grafy sú dôležitou súčasťou Excelu, pretože majú lepšiu vypovedaciu hodnotu než tabuľky (Magera, 2007).

3 **Prieskum názorov študentov na elektronické vzdelávanie na EU v Bratislave – vyhodnotenie**

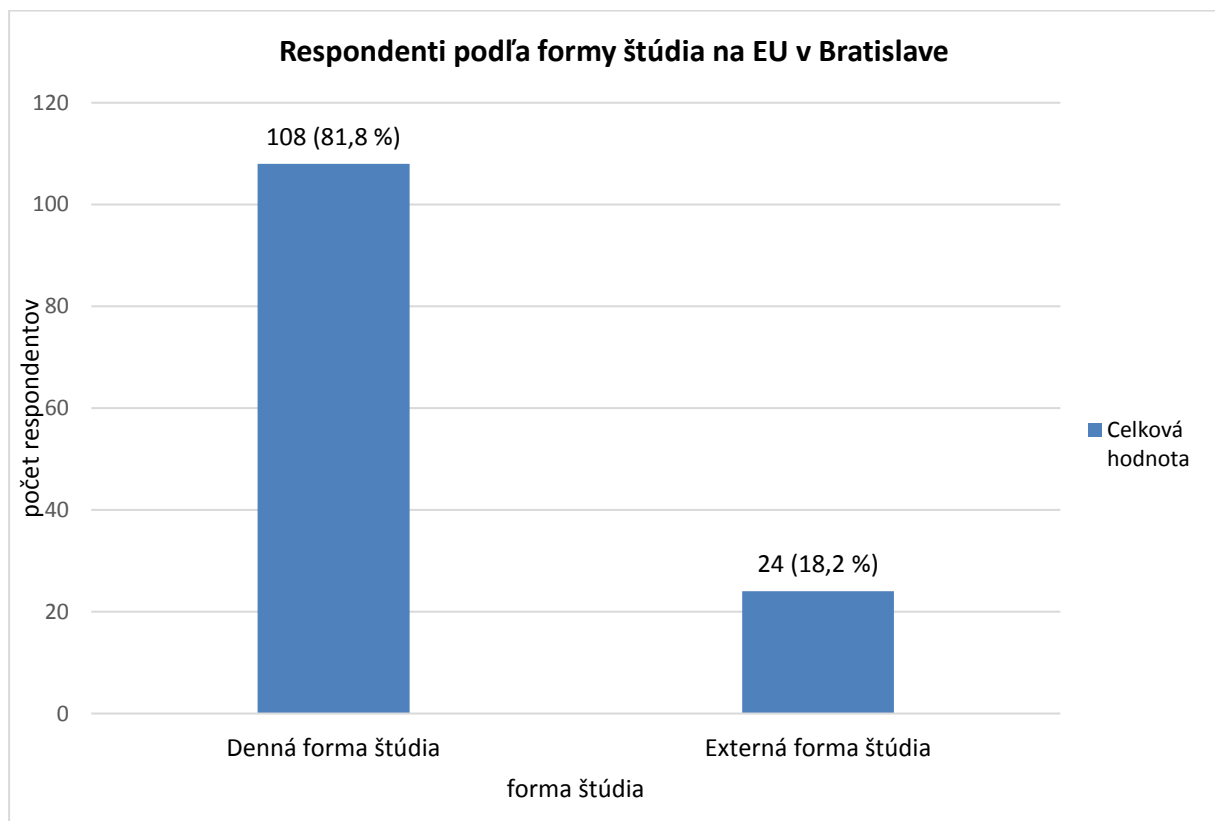
Dotazník pre študenta bol anonymný. Získali sme odpovede od 132 respondentov. Na začiatku dotazníka sme chceli získať údaje ohľadom rozdelenia respondentov podľa fakúlt EU v Bratislave a podľa formy štúdia. Rozdelenie respondentov – študentov podľa fakúlt EU v Bratislave znázorňuje graf 1. Tento koláčový graf sprehľadňuje percentuálne podiely respondentov podľa fakúlt. Najväčší počet respondentov sme získali z Fakulty hospodárskej informatiky, a to 55 % respondentov.

Graf 1: Rozdelenie respondentov podľa fakúlt EU v Bratislave

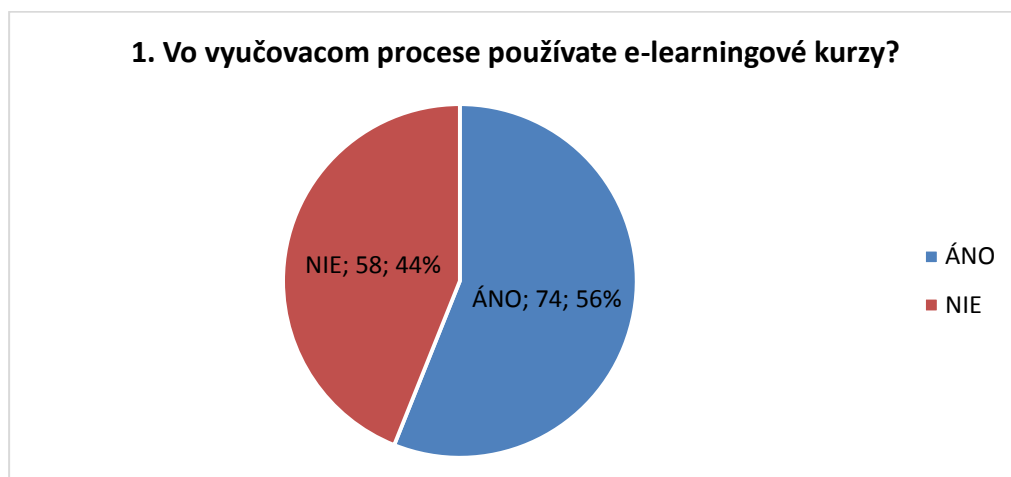
Zdroj: Autor

Graf 2: Respondenti podľa formy štúdia na EU v Bratislave

Zdroj: Autor

Graf 3: Vo vyučovacom procese používate e-learningové kurzy

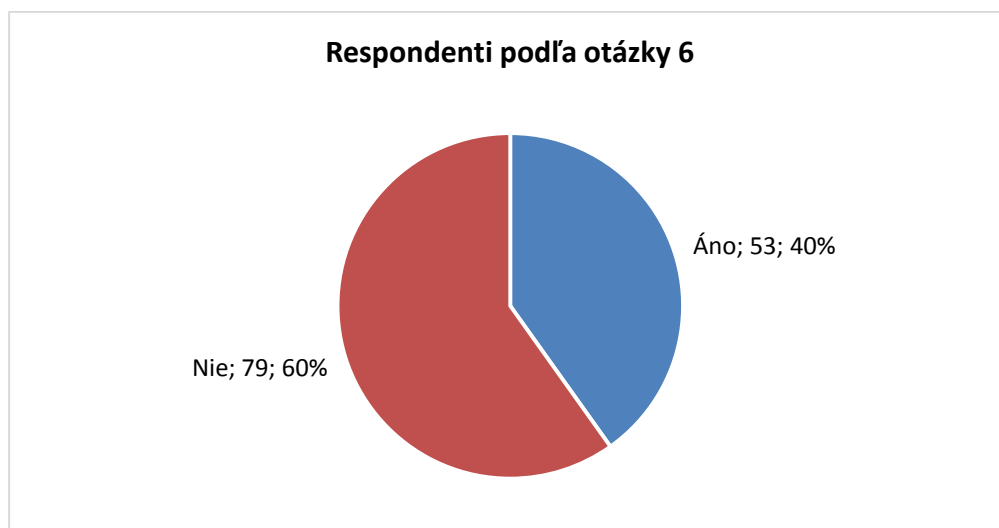

Zdroj: Autor

Rozdelenie respondentov podľa formy štúdia (denná a externá forma) na EU v Bratislave je znázornené grafom 2. Tento stĺpcový graf znázorňuje, že respondentov v dennej forme štúdia bolo 108 (81,8 %) a v externej forme 24 (18,2 %).

Prvá otázka v dotazníku pre študenta sa týkala používania e-learningových kurzov vo vyučovacom procese. Vyhodnotenie odpovedí k otázke 1. *Vo vyučovacom procese používate e-learningové kurzy* prezentuje koláčový graf 3. Na túto otázku kladne (áno) odpovedalo 56 % respondentov a záporne (nie) 44 % respondentov.

Graf 4: Rozdelenie respondentov podľa otázky 6

Zdroj: Autor

Tabuľka 1 Účel použitia LMS

Použitie LMS	Počet respondentov	
	n	%
Pre iné účely	20	15,2 %
V mimovyučovacom čase ako podporu samovzdelávania priamo nesúvisiaceho so štúdiom na VŠ	15	11,4 %
V mimovyučovacom čase ako podporu samovzdelávania priamo nesúvisiaceho so štúdiom na VŠ, Pre iné účely	3	2,3 %
V mimovyučovacom čase ako podporu vzdelávania súvisiaceho priamo so štúdiom na VŠ	16	12,1 %
V mimovyučovacom čase ako podporu vzdelávania súvisiaceho priamo so štúdiom na VŠ, V mimovyučovacom čase ako podporu samovzdelávania priamo nesúvisiaceho so štúdiom na VŠ	3	2,3 %
V škole ako podporu kontaktnej výučby	51	38,6 %
V škole ako podporu kontaktnej výučby, V mimovyučovacom čase ako podporu samovzdelávania priamo nesúvisiaceho so štúdiom na VŠ	3	2,3 %
V škole ako podporu kontaktnej výučby, V mimovyučovacom čase ako podporu vzdelávania súvisiaceho priamo so štúdiom na VŠ	18	13,6 %
V škole ako podporu kontaktnej výučby, V mimovyučovacom čase ako podporu vzdelávania súvisiaceho priamo so štúdiom na VŠ, V mimovyučovacom čase ako podporu samovzdelávania priamo nesúvisiaceho so štúdiom na VŠ	3	2,3 %
Celkový súčet	132	100%

Zdroj: Autor

Tabuľka 2 Aký LMS systém používate vo vyučovacom procese?

Typ LMS	Počet respondentov podľa otázky 3. Aký LMS systém používate vo vyučovacom procese?
EDX	1
IBM Lotus Learning Space, Neviem	1
iTutor	1
monda.eu	1
Moodle	93
Moodle, Blackboard	1
Moodle, IBM Lotus Learning Space	1
Moodle, Slololearn	1
Moodle, žiadny	1
Nepoužívam a nikdy som o nich nepočula	1
Nepoužívame žiadne	1
Neviem	24
Zatiaľ nič	1
Žiadne zo spomenutých	1
Žiadny	3
Celkový súčet	132

Zdroj: Autor

Odpovede na otázku 2 pre študenta – účel použitia LMS sme sprehľadnili formou tabuľky 1, kde uvádzame výsledky v numerickej a percentuálnej forme.

Odpovede na otázku 3 pre študenta - 3. Aký LMS systém používate vo vyučovacom procese, sme tiež spracovali formou tabuľky 2.

Odpovede na otázku 4 pre študenta - 4. Študijné materiály, ktoré používate, sú vytvorené pomocou nasledovných aplikácií, sme sprehľadnili v tabuľke 3.

Vyhodnotenie otázky 6 ilustruje koláčový graf 4. Znenie otázky 6 bolo nasledovné: Ak pod kvalitným e-kurzom si predstavujeme ucelený kurz spĺňajúci obsahové, didaktické a metodické požiadavky, s interaktívnymi prvkami a spätnou väzbou, celkovým dizajnom kurzu, uveďte, či takéto kurzy vo výučbe používate.

Tabuľka 3 Študijné materiály vytvorené pomocou nasledovných aplikácií

Druh aplikácie	Počet respondentov podľa otázky 4. Študijné materiály, ktoré používate, sú vytvorené pomocou nasledovných aplikácií
Microsoft Excel	2
Microsoft Excel, Microsoft Word	6
Microsoft Excel, Microsoft Word, access	1
Microsoft PowerPoint	6
Microsoft PowerPoint, Microsoft Excel	2
Microsoft PowerPoint, Microsoft Excel, Microsoft Word	57
Microsoft PowerPoint, Microsoft Excel, Microsoft Word, Access	1
Microsoft PowerPoint, Microsoft Excel, Microsoft Word, elektronická učebnica	1
Microsoft PowerPoint, Microsoft Excel, Microsoft Word, MS Acces	1
Microsoft PowerPoint, Microsoft Excel, Microsoft Word, MS Access	1
Microsoft PowerPoint, Microsoft Excel, Microsoft Word, pdf	2
Microsoft PowerPoint, Microsoft Excel, Microsoft Word, PDF súbor	1
Microsoft PowerPoint, Microsoft Excel, Microsoft Word, Statgraphics, Gretl	1
Microsoft PowerPoint, microsoft visual studio	1
Microsoft PowerPoint, Microsoft Word	29
Microsoft PowerPoint, Microsoft Word, scan, google docs	1
Microsoft PowerPoint, pdf verzia powerpointovej prezentacie	1
Microsoft Word	12
Neviem	5
priamo na stránke	1
Celkový súčet	132

Zdroj: Autor

Vyhodnotenie odpovedí na otázku 8. Používané e-kurzy vo výučbe na VŠ sú (podľa Vás) dokumentuje názorne tabuľka 4.

Tabuľka 4 Používané e-kurzy vo výučbe na VŠ sú (podľa Vás)

Druh kurzov	Počty respondentov podľa otázky 8. Používané e-kurzy vo výučbe na VŠ sú (podľa Vás)
externé (vytvorené externým dodávateľom)	18
externé (vytvorené externým dodávateľom), hostované (prevádzkované na infraštruktúre inej organizácie)	3
hostované (prevádzkované na infraštruktúre inej organizácie)	12
neexistujú, neviem o nich	1
nemáme e-kurzy	1
nepoužívame e-kurzy	1
neviem	3
nie sú	1
vlastné (vytvorené na VŠ)	69
vlastné (vytvorené na VŠ), externé (vytvorené externým dodávateľom)	15
vlastné (vytvorené na VŠ), externé (vytvorené externým dodávateľom), hostované (prevádzkované na infraštruktúre inej organizácie)	2
vlastné (vytvorené na VŠ), hostované (prevádzkované na infraštruktúre inej organizácie)	4
všetky tri	1
žiadne	1
Celkový súčet	132

Zdroj: Autor

Vyhodnotenie odpovedí o druhu používaného softvérového produktu na otázku 13. V procese samovzdelávania používate, je prehľadne znázornené v tabuľke 5.

Vyhodnotenie odpovedí na otázku 14. Ako podporu výučbového procesu uprednostňujete, je znázornené v tabuľke 6.

Tabuľka 5 Druh SW produktu používaného v procese samovzdelávania

Druh SW produktu	Počty respondentov podľa otázky 13. V procese samovzdelávania používate:
Libre office, Microsoft Visual studio + Access	1
MS Office 2007	3
MS Office 2010	39
MS Office 2013	61
MS Office 2016	2
MS Office 2016 Mac	1
MS Office 365	3
Používam to, čo mi nainštalovali, nezaujímam sa o značku, resp. verziu	21
Ubuntu (Debian-based Linux operating system)	1
Celkový súčet	132

Zdroj: Autor

K otázke 11. Čo si myslíte, ktorá slovenská vysoká škola je s e-learningom (s jeho používaním) najďalej a k tiež k otázke 12. Vaše skúsenosti, námety, pripomienky k používaniu LMS Moodle na Ekonomickej univerzite v Bratislave, boli voľne formulované odpovede, názory študentov.

Je potrebné analyzovať názory a podnety študentov k otázkam 11 a 12. Tieto otázky poskytujú slovné odpovede študentov, ktoré môžu byť materiálom na diskusiu na jednotlivých katedrách a či na vedení fakúlt alebo aj na vedení celej univerzity.

4 Záver

Z vyhodnotenia prieskumu o elektronickom vzdelávaní na Ekonomickej univerzite v Bratislave možno konštatovať, že uplatňovaniu elektronického vzdelávania treba venovať na Ekonomickej univerzite v Bratislave väčšiu pozornosť. Možno uvažovať o rôznych postupoch na pozitívnu zmenu v postojoch zamestnancov do budúcnosti v tejto oblasti. Za úvahu stojí napríklad ocenenie a vyzdvihnutie aktívnych pedagógov v tejto oblasti, motivovanie širšieho okruhu pedagógov v rôznych predmetoch na tvorbu nových kurzov a taktiež po metodickej i obsahovej stránke skvalitnenie a pravidelné aktualizovanie existujúcich kurzov. Vhodnou aktivitou by sa mohli stať aj odborné semináre na získanie a či doplnenie si skúseností z práce v LMS Moodle a z e-didaktiky.

Po vyhodnotení prieskumu názorov študentov o elektronickom vzdelávaní na EU v Bratislave možno konštatovať záujem o túto formu vzdelávania a podporu prezenčnej formy výučby.

Tabuľka 6 Druh podpory výučbového procesu

Druh podpory výučbového procesu	Počty respondentov podľa otázky 14. Ako podporu výučbového procesu uprednostňujete:
Elektronický kurz vytvorený v LMS Moodle	32
Klasickú učebnicu, resp. skriptá	51
Prednášky v ppt od vyučujúcich	1
Súbory uložené učiteľom do Úložiska súborov	24
V kombinácii s e-materiálmi	1
Videoprednáška	1
Vlastné poznámky doplnené učebnicou a internetom	1
Záleží od predmetu, z každého niečo	1
Zdroje z internetu	20
Celkový súčet	132

Zdroj: Autor

Taktiež sú zrejme aj nedostatočné skúsenosti mnohých respondentov s touto formou vzdelávania a či jej použitie určite v nie dostatočnom počte predmetov, z hľadiska počtu predmetov na prvom a druhom stupni štúdia na všetkých fakultách univerzity. Podľa odpovedí našich študentov na otázku 14, čo uprednostňujú ako podporu výučbového procesu, sa na prvom mieste s počtom 51 respondentov (38,9 %) umiestnila klasická učebnica, resp. skriptá.

Elektronické vzdelávanie rozširuje možnosti vzdelávania v novom prostredí a novými formami. Elektronické vzdelávanie by zrejme nemalo ani v budúcnosti úplne nahradiť klasické formy vzdelávania – predovšetkým v určitých špecifických oblastiach, kde je nevyhnutný osobný kontakt študenta a pedagóga. Ide však o progresívny doplnok možností vzdelávania, ktorý môže vzdelávanie zrýchliť, skvalitniť a urobiť atraktívnejším.

Literatúra

- [1] LAURENČÍK, M., 2014. *Excel 2013 práce s databázami a kontingenčnými tabuľkami*. Grada Publishing, a. s. 176 s. 2014, ISBN 978-80-247-5003-3
- [2] LIPOVSKÁ, A., HVORECKÝ, J. & ŠIMÚTH, J., 2014. *Virtuálna trieda, Sprievodca adaptívnym online vzdelávaním*. Equilibria, s. r. o., 2014, 288 s., ISBN 978-80-8143-142-5

- [3] MAGERA, I., 2007. *Excel 2007 jednoduše*. Computer Press, a. s. Brno, 2007, 133 s. ISBN 978-80-251-1694-4
- [4] PAVLÍČEK, J. & DOBRÍKOVÁ, P., 2007. *Sociálny výskum a štatistické spracovanie dát*. Bratislava, Vysoká škola zdravotníctva a sociálnej práce Sv. Alžbety, n. o. 2007. 83 s. ISBN 978-80-89271-16-0
- [5] GAVORA, P. a kol. 2010. *Elektronická učebnica pedagogického výskumu*. [online]. Bratislava: Univerzita Komenského, 2010. [cit. 2016-11-18]. Dostupné na internete: <http://www.e-metodologia.fedu.uniba.sk/> ISBN 978-80-223-2951-4
- [6] SMATANA, J., 2013. *Spracovanie dát z dotazníkov*, [cit. 2016-11-18]. Dostupné na internete: <http://smartvia.sk/?p=631>
- [7] Kultúrna a edukačná grantová agentúra (KEGA) MŠVVaŠ SR. [cit. 2016-11-18]. Dostupné na internete: <http://www.minedu.sk/kulturna-a-edukacna-grantova-agentura-msvvas-sr-kega>

Kontakt

Ing. Anna Ondrejková, Ekonomická univerzita v Bratislave, E-mail: Ondrejka@euba.sk